

عنوان:

بررسی تطبیقی نظارت قوه مقننه در آلمان و ایران

تهیه و تألیف:

آرمان سپنجی. شایان علین.

مریم سلیمانی. نگین سلیمانی. عباس رحمانی.

محمد بیگلری. هژیر پی سپار

فهرست مطالب

۱	فصل ۱. نظارت قوه مقننه در نظام جمهوری اسلامی ایران
۳	۱-۱ نظارت تاسیسی.....
۱۹	۱-۲ مبحث دوم: نصرت اطلاعاتی.....
۲۰	۱-۲-۱. شکایات مردمی از سرز کار قوای سه گانه.....
۳۳	۱-۲-۲. ابتکار نمایندگان در کسب اطلاعات.....
۴۸	۱-۲-۳. ابتکار مجلس در کسب اطلاعات (تجویز و تفحص).....
۵۶	۱-۳ نظارت استصوابی.....
۶۸	۱-۴ نظارت مالی.....
۷۱	۱-۵ نظارت سیاسی.....
۷۶	فصل ۲. نظارت قوه مقننه در جمهوری فدرال آلمان
۷۶	۲-۱ مبحث اول: کلیاتی از نظام سیاسی و حقوق آلمان.....

فهرست مطالب ■ ۵

۸۱	۲-۲. نظارت تأسیس
۸۹	۲-۳. نظارت اطلاعاتی
۱۰۰	۲-۴. نظارت استصوابی
۱۰۵	۲-۵. نظارت سیاسی
	نظارت‌های دیگر ۱۰۷

مقدمه

در نظام تفکیک قوا، قوه مجریه با در اختیار داشتن بیشترین امکانات قسمت اعظم قدرت زمامداری را اعمال می نماید. به همین خاطر امکان بروز خطر ناشی از این قدرت علیه حقوق و آزادی مردم فراهم می آید. فلسفه تفکیک قوا مبتنی بر شکستن قدرت عمومی و تریع آن بین عوامل متعدد است تا در این روند از بروز استبداد جلوگیری بعمل آید و در مقابل آن آزادی مردم تضمین گردد. در نظام پارلمانی قوه مقننه با استفاده از شیوه های نظارتی خاص قوه مجریه اعمال آن را تحت مراقبت قرار می دهد و بدین وسیله امنیت و آزادی مردم تا حدود زیادی قابل تأمین و تضمین می تواند باشد. در نظام جمهوری اسلامی ایران قوه مقننه یا همان مجلس شورای اسلامی بر اساس اصول متعدد قانون اساسی از زمان تشکیل و

فعالیت قوه مجریه تا خاتمه آن از طریق و شیوه های گوناگون بر آن نظارت دارد. تعمیم برنامه قوه مجریه به مجلس شورای اسلامی و رأی اعتماد به وزیران و رأی اعتماد به هیأت وزیران، تذکر، سؤال، استیضاح وزیران و رئیس جمهور، تحقیق و تفتیش، کمیسیون اصل نود از مهم ترین کارکردهای نظارتی مجلس در قوه مجریه در نظام جمهوری اسلامی ایران می باشد. از سوی دیگر با آلمان و مجلس نیز بخش مهمی از ارگان های قانون اساسی در جمهوری فدرال آلمان می باشد. به عبارت بهتر عالی ترین ارگان اساسی در آلمان، پارلمان فدرال است، از آن جهت که اعضای آن مستقیماً به وسیله مردم انتخاب می شوند. حق قانون گذاری در جمهوری فدرال آلمان بین فدراسیون و ایالت تقسیم شده است. به همین جهت دو نظام قانون گذاری در آلمان وجود دارد که عبارتند از شورای فدرال و مجلس فدرال. انتخاب رئیس جمهور صدها عضو فدرال، اعلام اتهام در دادگاه قانون اساسی فدرال، رأی عدم اعتماد، رأی اعتماد، سؤال، استیضاح و... از مهمترین کارکردهای نظارتی پارلمان در آلمان می باشد.